

Warszawa, dnia 20 grudnia 2019 r.

Poz. 2472

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 19 grudnia 2019 r.

w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób wykonywania przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej:
 - a) legitymowania w celu ustalenia tożsamości,
 - b) sprawdzania posiadania uprawnień określonych w odrębnych przepisach,
 - c) zatrzymywania w przypadkach określonych w art. 18 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, zwanej dalej „ustawą”, i w przepisach innych ustaw,
 - d) doprowadzania do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania, w przypadkach określonych ustawą,
 - e) udzielania pouczeń oraz wydawania rozkazów (poleceń) w granicach niezbędnych do wykonania czynności służbowej,
 - f) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców,
 - g) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych niż wymienione w lit. f oraz stowarzyszeń i fundacji, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy;
- 2) sposób dokumentowania czynności, o których mowa w pkt 1;
- 3) wzory dokumentów wykorzystywanych w ramach wykonywania uprawnień, o których mowa w pkt 1.

§ 2. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, przystępując do wykonania czynności służbowych związanych z realizacją uprawnień, o których mowa w § 1 pkt 1, podaje przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie podaje podstawę prawną podjęcia czynności.

2. Uprawnienia, o których mowa w § 1 pkt 1, wykonywane w zależności od stopnia wojskowego, przysługują w toku wykonywania czynności służbowych w odniesieniu do:

- 1) wszystkich żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz żołnierzy sił zbrojnych państw obcych, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz członków ich personelu cywilnego, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, o ile ratyfikowana umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, nie stanowi inaczej – żołnierzom Żandarmerii Wojskowej w korpusie oficerów zawodowych;
- 2) żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz żołnierzy sił zbrojnych państw obcych, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz członków ich personelu cywilnego, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, o ile ratyfikowana umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, nie stanowi inaczej, do stopnia wojskowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie – żołnierzom Żandarmerii Wojskowej w korpusie podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych.

3. Ograniczeń, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się:

- 1) wobec żołnierza, którego zachowanie wskazuje w sposób oczywisty, że jest pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo innego podobnie działającego środka;
- 2) podczas kontroli ruchu drogowego;
- 3) podczas sprawdzania uprawnień do posiadania broni prywatnej oraz jej przechowywania;
- 4) wobec żołnierza, który narusza zasady noszenia umundurowania;
- 5) wobec żołnierzy w celu sprawdzenia zgodności posiadanego stopnia wojskowego z noszoną oznaką stopnia wojskowego;
- 6) wobec żołnierza podejrzanego o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia.

4. Jeżeli żołnierz Żandarmerii Wojskowej podlega ograniczeniom, o których mowa w ust. 2, i nie zachodzi sytuacja, o której mowa w ust. 3, lecz zachodzi konieczność podjęcia czynności służbowej, zwraca się on odpowiednio do komendanta lub oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, oficera inspekcyjnego garnizonu lub oficera dyżurnego jednostki wojskowej o wykonanie tej czynności.

§ 3. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) książeczki wojskowej;
- 2) legitymacji oficera, podoficera, szeregowego;
- 3) dowodu osobistego;
- 4) tymczasowego zaświadczenia tożsamości;
- 5) dokumentu paszportowego;
- 6) prawa jazdy;
- 7) zagranicznego dokumentu tożsamości;
- 8) dokumentu oznaczonego numerem lub serią, który zawiera fotografię i nazwę organu wydającego;
- 9) danych zawartych w rejestrze PESEL, Rejestrze Dowodów Osobistych oraz Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców;
- 10) oświadczenia innej osoby, której tożsamość ustalono na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1–8, lub danych, o których mowa w pkt 9.

§ 4. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokumentuje w książce dowódcy patrolu lub notatce służbowej datę, godzinę, miejsce i przyczynę legitymowania lub sprawdzania posiadania uprawnień oraz imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, miejsce zamieszkania osoby legitymowanej lub sprawdzanej, a w przypadku żołnierza podaje się dodatkowo jego stopień i jednostkę wojskową.

§ 5. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej albo oficer dyżurny jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej albo oficer inspekcyjny garnizonu albo oficer dyżurny jednostki wojskowej, podejmując decyzję o zatrzymaniu w przypadkach określonych w art. 18 ustawy i w przepisach innych ustaw:

- 1) wykonują sprawdzenie prewencyjne;
- 2) pouczają zatrzymanego żołnierza o przysługujących mu uprawnieniach, zgodnie z przepisami rozporządzenia wydanego na podstawie art. 244 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 150, 679, 1255 i 1694);
- 3) sporządzają protokół zatrzymania;
- 4) doręczają zatrzymanemu kopię protokołu zatrzymania.

2. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, podejmując decyzję o doprowadzeniu żołnierza do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania, w przypadkach określonych ustawą, wykonuje sprawdzenie prewencyjne.

3. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa żołnierz Żandarmerii Wojskowej zatrzymywanego żołnierza niezwłocznie doprowadza do właściwego sądu albo prokuratora, albo oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, albo innego organu.

4. W przypadku popełnienia wykroczenia lub przewinienia dyscyplinarnego, żołnierz Żandarmerii Wojskowej zatrzymywanego żołnierza niezwłocznie doprowadza do oficera inspekcyjnego garnizonu lub oficera dyżurnego jednostki wojskowej w celu podjęcia decyzji o zatrzymaniu.

5. W przypadku popełnienia przewinienia dyscyplinarnego oraz braku możliwości umieszczenia zatrzymywanego żołnierza w izbie zatrzymań żołnierz Żandarmerii Wojskowej może go doprowadzić do miejsca zamieszkania.

6. W przypadku gdy kontakt z zatrzymanym żołnierzem jest niemożliwy lub utrudniony ze względu na to, że jest on pod wpływem alkoholu, środka odurzającego, substancji psychotropowej albo innego podobnie działającego środka lub z innych powodów ma zakłóconą świadomość, czynności określone w ust. 1 pkt 2 i 4 wykonuje się po ustaniu przyczyny zakłócającej świadomość.

7. Fakt braku możliwości umieszczenia żołnierza w izbie zatrzymań z powodu istniejących przeciwwskazań lekarskich żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokumentuje w protokole zatrzymania.

8. Informację o zwolnieniu żołnierza zamieszcza się w protokole zatrzymania.

9. Kopię protokołu zatrzymania doręcza się zatrzymanemu żołnierzowi oraz żołnierzowi obsługi izby zatrzymań.

§ 6. Żołnierz, o którym mowa w § 5 ust. 1, który podjął decyzję o zatrzymaniu żołnierza, niezwłocznie zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej, w której pełni ten żołnierz czynną służbę wojskową, o miejscu, dacie i godzinie zatrzymania oraz osadzenia w izbie zatrzymań.

§ 7. Żołnierz, o którym mowa w § 5 ust. 1, zapewnia doprowadzenie zatrzymanego do izby zatrzymań, jeżeli podjął decyzję o umieszczeniu zatrzymanego żołnierza w izbie zatrzymań.

§ 8. 1. Doprowadzenie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy, dokumentuje się w meldunku o doprowadzeniu oraz w książce dowódcy patrolu, w której wpisuje się w szczególności stopień, imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, jednostkę wojskową zatrzymanego żołnierza oraz przyczynę, miejsce, datę i godzinę dokonania czynności.

2. Zatrzymanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy, dokumentuje się w protokole zatrzymania oraz w książce dowódcy patrolu, w której umieszcza się w szczególności stopień, imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, jednostkę wojskową zatrzymanego żołnierza oraz przyczynę, miejsce, datę i godzinę dokonania czynności.

3. Meldunku o doprowadzeniu nie sporządza się w przypadku zatrzymania żołnierza.

4. Protokół zatrzymania lub meldunek o doprowadzeniu sporządza się odrębnie lub za pomocą urządzeń lub środków technicznych umożliwiających zapis tekstu, będących na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej.

5. W przypadku gdy w protokole brakuje miejsca na wpisanie potrzebnych danych lub treści, wpisuje się je na osobnym arkuszu i załącza go do protokołu z uwzględnieniem niezbędnych danych i treści przewidzianych dla danej części protokołu.

6. Meldunek o doprowadzeniu i protokół zatrzymania, o którym mowa w ust. 2, mają postać dokumentu papierowego.

7. Wzór meldunku o doprowadzeniu jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

8. Wzór protokołu zatrzymania jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 9. Przepisy wymienione w § 5–8 stosuje się również w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).

§ 10. Udzielanie pouczeń oraz wydawanie rozkazów, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. e, dokumentuje się w książce dowódcy patrolu, w której wpisuje się czas, miejsce i przyczyny ich zastosowania oraz imię, nazwisko, numer PESEL, miejsce zamieszkania, datę urodzenia osób, wobec których zastosowano te uprawnienia, w przypadku żołnierza dodatkowo wpisuje się jego stopień i jednostkę wojskową.

§ 11. 1. Żądanie lub zwracanie się o niezbędną pomoc, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. f i g, sporządza się na piśmie, podając podstawę prawną, przyczynę oraz rodzaj i zakres oczekiwanej pomocy, a także wskazanie żołnierza, który będzie korzystał z pomocy.

2. O skorzystaniu z pomocy, o której mowa w ust. 1, a także o jej rodzaju i zakresie oraz o podmiocie, który udzielił pomocy, żołnierz Żandarmerii Wojskowej składa meldunek komendantowi właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.

§ 12. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej wydaje pokwitowanie na rzeczy użyte w ramach pomocy.

2. Pokwitowanie zawiera:

- 1) stopień wojskowy, imię i nazwisko żołnierza, który przyjmuje rzecz, oraz nazwę i miejscowość stacjonowania jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w której pełni on czynną służbę wojskową;
- 2) miejsce, datę i godzinę przyjęcia rzeczy;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela rzeczy;
- 4) określenie rzeczy z opisem jej stanu i szacunkowej wartości;
- 5) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy;
- 6) podpis żołnierza i właściciela rzeczy lub jego reprezentanta.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności dla ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia lub prowadzenia pościgu za sprawcą przestępstwa, można odstąpić od wydania pokwitowania.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: *wz. T. Zdzikot*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej (Dz. U. poz. 1851, z 2008 r. poz. 1129, z 2017 r. poz. 2405 oraz z 2019 r. poz. 1601), które zostało utrzymane w mocy do dnia 22 grudnia 2019 r. na podstawie art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2399 oraz z 2019 r. poz. 1091).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 grudnia 2019 r. (poz. 2472)

Załącznik nr 1

WZÓR

MELDUNEK O DOPROWADZENIU

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730)

w dniu, o godz.

(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej)

doprowadził

(stopień wojskowy, imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia doprowadzanego albo adnotacja „którego tożsamości nie można ustalić”)

Z

(miejsce pełnienia czynnej służby wojskowej)

do

(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, do której nastąpiło doprowadzenie, albo imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia dorosłego domownika)

Doprowadzenie rozpoczęto dnia, o godz. w.....

Przyczyna doprowadzenia:

.....
.....
.....
.....

(okoliczności uzasadniające doprowadzenie)

Poszkodowani i świadkowie zdarzenia, które było przyczyną zatrzymania:

.....
.....
.....
.....

(imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia, adres zamieszkania)

Doprowadzanemu odebrano wojskowy dokument osobisty, inny dokument

.....
(rodzaj, seria i nr dokumentu)

oraz przedmioty:

.....
(wyszczególnić odebrane przedmioty)

Doprowadzanego dowieziono z

(miejsce rozpoczęcia doprowadzenia)

do

.....
*(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, do której nastąpiło doprowadzenie, albo imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia dorosłego domownika oraz adres doprowadzenia)**

samochodem marki

nr rejestracyjny liczba kilometrów (słownie).

Uwagi doprowadzającego:

.....
.....
.....
Dokumenty i przedmioty odebrane doprowadzanemu przekazano organowi, do którego nastąpiło doprowadzenie. Doprowadzonego zwolniono z powodu braku podstaw do jego zatrzymania lub osadzono w *

.....
(wypełnia organ do którego nastąpiło doprowadzenie)

Uwagi organu, do którego nastąpiło doprowadzenie:

.....
(podpis osoby, do której nastąpiło doprowadzenie)

.....
(podpis doprowadzającego)

.....
* Niepotrzebne skreślić.

WZÓR

....., dnia

(pieczęć nagłówkowa)

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA

.....
(stopień, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę dokonującą zatrzymania)

na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730) podjął decyzję o zatrzymaniu / zwolnieniu zatrzymanego / osadzeniu w izbie zatrzymań*

.....
(stopień wojskowy, imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia, miejsce zatrzymania lub adnotacja „którego tożsamości nie można ustalić”)

w dniu r., o godzinie

Z
(miejsce pełnienia czynnej służby wojskowej)

z powodu

.....
(podać przyczynę zatrzymania ze zwięzłym opisem zdarzenia)

doprowadził*
(stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, która doprowadziła zatrzymanego)

Zatrzymanie rozpoczęto dnia, o godzinie.....*.
(umieścić dane na podstawie meldunku o doprowadzeniu)

Zatrzymanemu odebrano następujące przedmioty:

które przekazano
(nazwa organu, któremu przekazano zatrzymanego)

Ze względu na niemożliwy/utrudniony* kontakt z zatrzymanym z powodu

przedmioty wymienione wyżej odebrano zatrzymanemu w obecności osoby przybranej:

.....
(imię, nazwisko, numer PESEL, data urodzenia, miejsce zamieszkania, w przypadku żołnierza jego stopień wojskowy)

Zatrzymanego poinformowano o podstawie prawnej i przyczynie zatrzymania oraz pouczone o prawie do:

- 1) informacji o przyczynie zatrzymania i do bycia wysłuchanym (art. 244 § 2 Kpk);
- 2) złożenia lub odmowy złożenia oświadczenia w swojej sprawie (art. 244 § 3 Kpk);
- 3) niezwłocznego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy (art. 245 § 1 Kpk);
- 4) jeżeli zatrzymany nie zna wystarczająco języka polskiego – prawie do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza (art. 72 § 1 Kpk);
- 5) otrzymania odpisu protokołu zatrzymania (art. 244 § 3 Kpk);
- 6) do zawiadomienia osoby najbliższej lub innej wskazanej osoby, jak również pracodawcy, szkoły, uczelni, dowódcy oraz osoby zarządzającej przedsiębiorstwem zatrzymanego albo przedsiębiorstwem, za które jest on odpowiedzialny, o zatrzymaniu (art. 245 § 2, art. 261 § 1, § 2 i § 3 Kpk). O zatrzymaniu żołnierz Żandarmerii Wojskowej zawiadamia organ prowadzący przeciwko oskarżonemu postępowanie w innej sprawie, o ile o nim wie (art. 261 § 2a Kpk);
- 7) jeżeli zatrzymany nie jest obywatelem polskim – prawie do kontaktu z urzędem konsularnym lub z przedstawicielstwem dyplomatycznym państwa, którego jest obywatelem. Jeżeli nie posiada żadnego obywatelstwa – prawo do kontaktu z przedstawicielem państwa, w którym zatrzymany mieszka na stałe (art. 612 § 2 Kpk). Jeżeli przewiduje to umowa konsularna między Polską a państwem, którego zatrzymany jest obywatelem, właściwy urząd konsularny lub przedstawicielstwo dyplomatyczne zostaną poinformowane o zatrzymaniu również bez jego prośby;
- 8) wniesienia do sądu zażalenia na zatrzymanie w terminie 7 dni od dnia zatrzymania. W zażaleniu można się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania (art. 246 § 1 Kpk);
- 9) natychmiastowego zwolnienia, jeżeli przyczyny zatrzymania przestały istnieć albo po upływie 48 godzin od chwili zatrzymania, o ile zatrzymany nie zostanie w tym czasie przekazany do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania. W wypadku przekazania do sądu zatrzymany zostanie zwolniony, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania nie zostanie mu doręczony postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania (art. 248 § 1 i § 2 Kpk);
- 10) dostępu do niezbędnej pomocy medycznej;
- 11) odszkodowanie i zadośćuczynienie, na zasadach i w trybie określonych w przepisach o postępowaniu karnym.

Zatrzymany oświadczył:

.....

.....

.....

(podpis zatrzymanego)

.....

(podpis osoby dokonującej zatrzymania)

O zatrzymaniu powiadomiono osoby wskazane przez zatrzymanego:

.....
.....

O zatrzymaniu zawiadomiono dowódcę jednostki wojskowej (dyrektora, szefa, komendanta, kierownika, prezesa):

.....
(nazwa jednostki wojskowej albo nazwa jednostki organizacyjnej podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych)

oraz prokuratora do spraw wojskowych

.....*

Zatrzymanego skierowano na badania lekarskie do,
który stwierdził brak przeciwwskazań zdrowotnych do zatrzymania i osadzenia w izbie
zatrzymań.

Zatrzymanemu udzielono pomocy lekarskiej polegającej na

.....
.....

Zatrzymanemu doręczono kopię protokołu zatrzymania w dniu, o godz.

.....
(podpis zatrzymanego)

.....
(podpis osoby dokonującej zatrzymania)

Zatrzymany w dniu

(imię, nazwisko oraz stopień wojskowy)

o godz. został przyjęty do w dniu

(podać miejsce osadzenia zatrzymanego)

Zatrzymanego zwolniono z /przekazano

konwojowi*

w dniu, o godz. oraz wydano przedmioty odebrane w toku
zatrzymania / bez wydania przedmiotów odebranych w toku zatrzymania*.

O zwolnieniu zatrzymanego powiadomiono

.....

.....
(podpis komendanta-profosa)

* Niepotrzebne skreślić.